

Tema nr 4 2025: *hitta mening*

paxat

DITT MAGASIN FRÅN SVENSKA KYRKAN I VÄRNAMO

Svenska
kyrkan

Ledare

Vad är meningen med livet?

Frågan ställdes på ett teologiskt seminarium som gästades av en prästmunk från den koptiska kyrkan i Egypten. Munken tänkte något och sa sedan: Jag förstår inte frågan, den måste vara felställd!

Jag har under många år funderat på hans svar och börjar ge honom mer och mer rätt. Frågan om meningen med livet är ställd i ett sammanhang där vi tänker om livet att det är en produkt som vi kan studera, jämföra och konsumera. Frågan är ställd i ett sammanhang där vi tänker att vi ska bestämma vad som är ett bra liv eller ett dåligt liv. Det är ett 1900-tals fenomen att tänka så – och en 1900-tals fråga som dessutom ledde till en av århundradets värsta katastrofer. Det var nämligen med den frågeställningen i bakgrunden som man i Tyskland på 30-talet började experimentera med olika metoder för att avliva människor på dåtidens mentalsjukhus. Man avlivade människor som man inte ansågs leva människovärdiga liv, meningslösa liv. Detta ledde i sin tur vidare till åsikten om att vissa hade rätt att bestämma vem som hade tillåtelse att leva eller inte – varpå miljontals människor dödades i koncentrationslägren, i massskjutningar och under nazismens förföljelse, eftersom man ansåg att de förföljda bara upptog värdefullt Lebensraum"; judar, homosexuella, psykiskt sjuka, handikappade, oliktankande...

Jag tror också att just frågan om livets mening ställer till det för oss idag. Vi tänker att livet måste vara produktivt, meningsfullt, givande... och när det inte är det så får vi panik. Vi fyller varje stund med ljud, bilder, underhållning, stimulans

– eller träning, aktiviteter...stress. Om vi får tid över och inte har något att göra definieras den tiden ofta som meningslös, dvs dålig.

Men tänk om svaret vi egentligen söker inte är "mening" utan "liv". Då blir frågan: Hur lever jag? Munken hade ett svar på just den frågan; Sök Gud – och Gud kan du bara finna i öknen.

I Egypten har man öknar men det har vi ju inte här! Jag tror att han syftade på att Gud kan vi bara höra då all annan stimulans tas ifrån oss, då vi vågar gå in i stillheten, tystnaden, i lyssnandet och vågar vara i vår längtan. Det låter kanske flummigt, men du vet vad jag menar.

Jag har kommit fram till att livet inte har någon mening – och skall heller inte ha det. Livet är en gåva och en övning. Ibland är det underbart, ibland är det också fruktansvärt och orättvist – det finns ofta ingen mening att söka. Mitt i livets ström finns dock Gud – sök honom så finner du allt det där andra som du egentligen längtar efter också. Våga vara meningslös.

Religionspsykologen Owe Wikström skrev en rad som jag fastnat vid, han skrev om sin släkting, som var fiskarhustru och ofta rensade fisk; "Det hände ibland att när mor rensade skrubbor (plattfisk) så rensade hon skrubbor"

Börja där...

Pär-Magnus Möller
kyrkoherde

ÖPPETTIDER EXPEDITIONEN

Våra telefontider är:

Måndag	10-12
Tisdag	10-12
Onsdag	Stängt
Torsdag	10-12
Fredag	10-12

Växel: 0370-30 04 00

PAXAT

Denna tidning ges ut av Svenska kyrkan i Värnamo. TELEFON 0370-30 04 00 ADRESS Paxat, Box 624, 331 26 Värnamo **E-post** varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se **Hemsida** svenskakyrkan.se/varnamo **Ansvarig utgivare** Pär-Magnus Möller **Layout** João Figueiredo **Omslagsfoto** Jens C Hilner **FOTO** IKON, Pixabay, Unsplash, Pexels, Wikimedia Commons (om inget annat anges) **Tryck** Värnamo Ljuskopiering AB **Upplaga** ca 11 000 ex. Tidningen delas ut till alla hushåll inom Värnamo församling. **Nästa nummer:** februari

Alla våra kontaktuppgifter finns på vår hemsida svenskakyrkan.se/varnamo eller ring växel, så kopplar vi dig.

Vi svarar även på kyrkogårdsärenden.

Det går också bra att maila till oss: varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se

Innehåll

5. Axplock
6. Huvudtema – Livet är en gåva – krydda den med långsamhet
10. Tema – Julaftonsgemenskapen
12. Miljögruppen – Meningsfullt med miljöarbete
14. På gång
16. Barnhem Mamma Sakina, Rättvist café o secondhand, ACT
17. Jul i gemenskap, Matkasse
18. Psalm & Andakt
20. SKU-Värnamo har ordet – Att hitta mening i livet
21. TEMA-fördjupning – Musikens mening och betydelse
22. Person i fokus – Tid för Guds fred
24. Andreaskretsen
25. Advents- och julkonserter
26. Kyrkogårdsförvaltningen informerar
28. Vinterkryss

Meningsfullt med miljöarbete

12

Psalm & Andakt – Natten går mot dag

18

Livet är en gåva – krydda den med långsamhet – Intervju med Kent Wisti

06

Julaftonsgemenskapen – Intervju med Helen Håkansson

10

Tid för Guds fred – Sju ungdomar från Värnamo församling deltar i biskoparnas ungdomsmöte i Stockholm.

22

Advents- och julkonserter i Värnamo och Nydala

25

Redak- törens förord

Jag läser en liten bok som heter "Lilla fredsboken", skriven av KG Hammar. I boken finner man ett intro som jag tycker är väldigt inspirerande och som jag gärna delar med mig av. Eftersom Hammar svänger mycket mellan det teologiska och det filosofiska renskriver jag texten så att det blir enklare att förstå:

"Kristen tro är att vara följare till Jesus från Nasaret, han som utmanade det romerska imperiet genom att tala och leva fred på ett helt annat sätt än makthavarna. Kristen tro är att vilja detsamma som Jesus, att vilja det som han uppfattade som Guds vilja: Fredens väg för människor och hela skapelsen genom ickevåld och rättvisa.

Kristen tro är därför raka motsatsen till maktens vilja, som är att skapa "fred" genom våld, förtryck och underkastelse. Kristen tro är därför politik eftersom den gemensamma politiken, den gemensamma arenan, är den plats där valet sker mellan viljan som Jesus vill och att vilja det som den jordiska makten vill.

Det finns en rädsla för att allt som rör "fred" är alltför politiskt, och då ska en helst som troende människa ligga lågt. Att samhället tycker att kyrkan ska vara opolitisk är en sak. Det finns rimliga historiska skäl för en sådan åsikt. Men att vi kristna gjort detta till grundbult i vår egen självförståelse är en katastrof för vår tro, åtminstone om vi med tro menar att följa Jesus.

Syftet är att inspirera till att aktivt vilja bli lokala fredsstyrkor som slår följe med Jesus på fredens väg."

Som medmänniska, som kristen och som redaktör hoppas jag att dessa ord inspirerar dig som läser, kristen eller ej – för vem som helst kan följa Jesus icke-vålds filosofi.

Och just det, glöm inte att njuta av ännu ett nummer av PAXAT!

Trevlig läsning!

João Figueiredo, kommunikatör

BARN OCH UNGDOM

BABYRYTMIKEN "TRYGGA RÄKAN"

I S:t Johannes kyrka, torsdag förmiddag. Vi erbjuder två grupper, åldersindelningen är 3–8 mån och 8–16 mån vid start. Nya grupper varje termin. Anmälan via svenskakyrkan.se/varnamo.

RYTMIKGRUPPEN "HIMMELBITARNA"

I S:t Johannes kyrka, måndagar 16.30–17.45. För barn 1–4 år tillsammans med vuxen. Nya grupper varje termin. Anmälan via svenskakyrkan.se/varnamo.

ÖPPNA FÖRSKOLAN "KYRKIS"

I S:t Johannes kyrka, öppet måndagar 09.30–12. För dig med barn i åldern 0–6 år. Vi leker, har sångstund, pysslar och så finns det fika till självkostnadspris. Öppen grupp, ingen anmälan.

AFTER SCHOOL

I S:t Johannes kyrka, måndagar 14.30–17. Blandade aktiviteter för barn åk 2–5. I Fryele församlingshem varannan onsdag kl 15–16.30. Blandade aktiviteter för barn åk 1–6.

AFTER SCHOOL XL

För barn åk 4–6. Varannan tisdag kl 14.45–16.30 i S:t Johannes kyrka.

SÖNDAGSSKOLA/BARNKYRKA

I S:t Johannes kyrka, i samband med gudstjänst söndagar kl 10. För alla barn från 3 år. Varannan vecka, jämna veckor.

UNGDOMSGRUPPEN LUX

I Värnamo församlingshem, torsdagar kl 18.30–21. För ungdomar åk 8 och uppåt. Vi träffas för att umgås, fika, ha andakt och hitta på roliga grejer tillsammans.

TISDAGSGRUPPEN FUNKIS

I Värnamo församlingshem, var tredje tisdag kl 18.30–20. Roliga och blandade aktiviteter för ungdomar och vuxna med funktionsvariation.

Besök svenskakyrkan.se/varnamo för höstens startdatum mer info och kontaktuppgifter.

AXPLOCK

Samtal om sorg

Samtalsgrupp för dig som förlorat någon nära. Vi möts vid sex tillfällen i mindre grupp. Fika serveras varje gång. Kostnadsfritt att delta. Med start flera gånger per år.

För frågor kontakta Katarina Österholm: 0370-30 04 37 eller mejla katarina.osterholm@svenskakyrkan.se.

Intresseanmälan till vår expedition: varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se, tel 0370-30 04 00.

Öppen gård Prostgården

Måndag kl. 10–15.30
Tisdag kl. 16–18.15

Välkommen till gårdens stilla och rofyllda miljö. Det finns enkelt fika att köpa. Slå dig ner i biblioteket med en bok eller för en stilla stund i kapellet. Middag- och kvällsbön. För information, kontakta Elin Anderi 0370-300 414.

Musik ska byggas utav glädje!

Vill du vara med och musicera eller sjunga i kör? Kontakta någon av församlingens musiker: svenskakyrkan.se/varnamo/kontakt

Andreaskretsen

Vi träffas varannan onsdag jämna veckor i Värnamo församlingshem kl 14.30 – 16.30. Vi samlas för trevliga samtal och handarbete till förmån för välgörenhet. Medtag eget material och eget fika.

För frågor kontakta Kerstin Gustavsson 073-9255199.

Julvandring

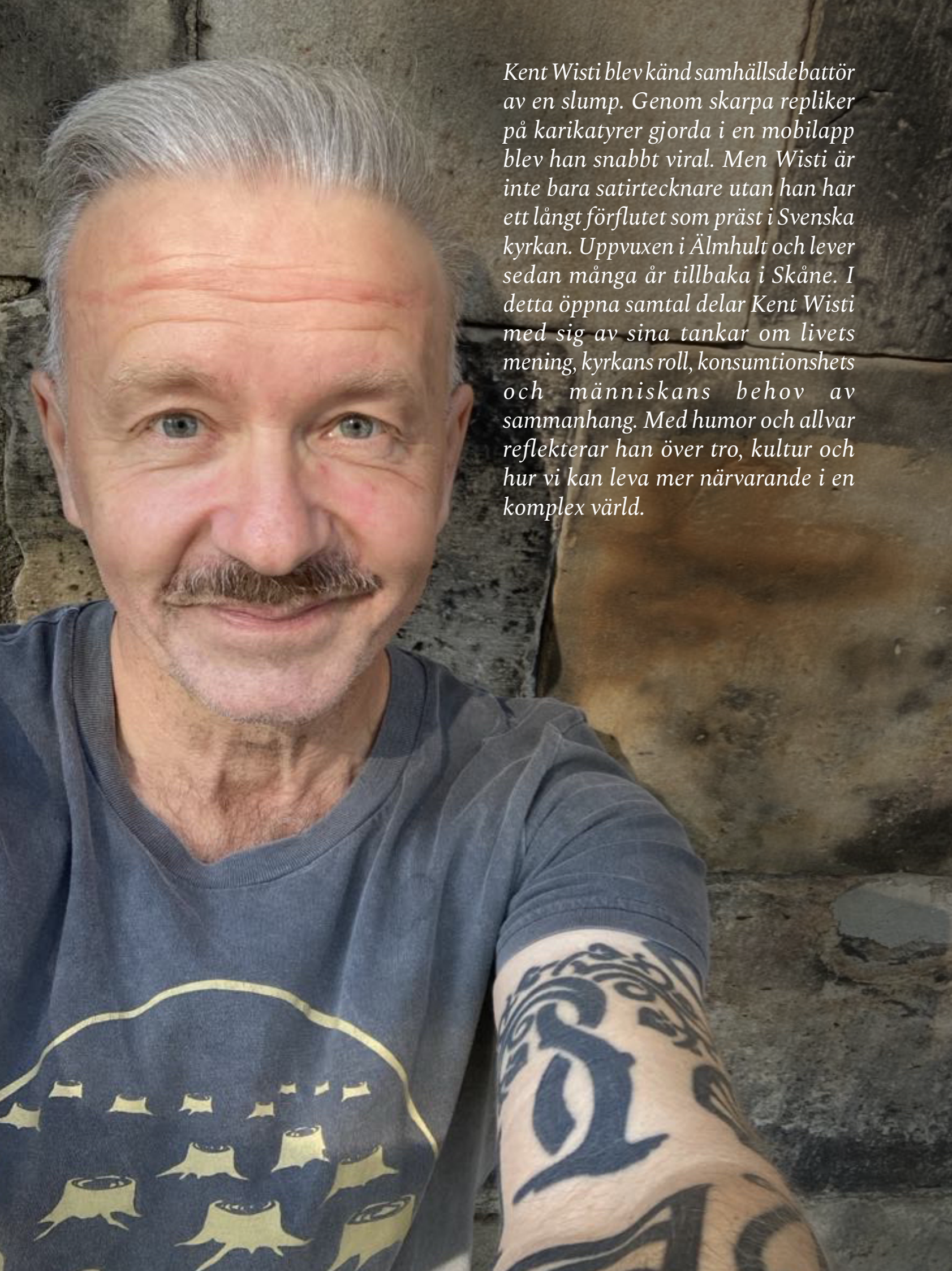
10 december, kl. 16–18, Värnamo kyrka

En upplevelsevandring genom allra första julen! Du får möta värdshusvärdens vars ställe är helt fullbokat, herdarna som plötsligt hör änglasång, en elak kung och även Josef, Maria och deras nyfödde son. Vi startar grupper var 5min mellan 16 och 18. Vandringen tar ca 30 min och är mestadels utomhus.

TANKAR OCH IDÉER!

Har du tips, tankar och idéer på sådant som du skulle önska att vi tar upp i tidningen? Hör gärna av dig via:

E-post: joao.figueiredo@svenskakyrkan.se
Tfn: 0370-30 04 38

Kent Wisti blev känd samhällsdebattör av en slump. Genom skarpa repliker på karikatyrrer gjorda i en mobilapp blev han snabbt viral. Men Wisti är inte bara satirtecknare utan han har ett långt förflutet som präst i Svenska kyrkan. Uppvuxen i Älmhult och lever sedan många år tillbaka i Skåne. I detta öppna samtal delar Kent Wisti med sig av sina tankar om livets mening, kyrkans roll, konsumtionshets och människans behov av sammanhang. Med humor och allvar reflekterar han över tro, kultur och hur vi kan leva mer närvarande i en komplex värld.

Livet är en gåva

- krydda den med långsamhet

Jag börjar med den stora frågan, rakt på sak:

Vad är meningen med livet? Hoppas du inte svarar att det är 42...

– Nej, jag kommer inte svara det – säger Kent med ett leende. Jag tror inte det finns någon uppgift att bocka av, varken individuellt eller universellt. Livet är en gåva vi fått i kärlek. Uppgiften blir att leva i den gåvan – att vara närvarande, i relation till oss själva, till världen och till det vi kallar Gud. Det handlar om hela livet, i all dess trasighet och skönhet. Det är inte att glida runt på en räkmacka, utan att våga stå i relationer, även när det gör ont.

Uppfriskande med någon som inte skönmålar verkligheten. Du låter inte som den typiska ”allt är bra”-svensken.

– Nej, jag tror vi behöver erkänna att livet är meckigt. Ingen har ett lätt liv. Det handlar om att vara sann mot sig själv och andra. Svensk kultur har en ärlighet i det, jag tror bara att vi har påverkats av amerikanskt positivt tänkande. Men att våga säga att livet är svårt – det är en styrka.

Vi lever i en tid där allt känns urvattnat och relativt. Det verkar inte längre finnas en sanning utan allt beror på perspektivet. Det är svårt att hitta en kurs. Hur ser du på det?

– Vi har haft det för bra länge. Få av oss har upplevt verklig nöd. När livet ställs på sin spets – vid sjukdom eller förlust – ser vi vad som är viktigt. Men i vardagen slipper vi ofta den insikten. Vi lever i en kultur där effektivitet och lönsamhet styr, och där mening riskerar att gå förlorad.

Jag tycker också att vi behöver mer långsamhet. Det har vi tappat bort. Vi måste lära oss att hinna mogna våra tankar innan vi reagerar istället för att hela tiden gå från reaktion till reaktion. Världen är inte svartvit, men vi lever i en tid av polarisering och snabbhet. Kyrkan kan bidra med eftertänksamhet och trygghet i komplexitet. Vi måste våga leva i paradoxer och ambivalens, utan att hota varandra.

Vilken roll har kyrkan och kristen tro i detta?

– Jag tror att kyrkan måste möta grundläggande behov, men också skapa gemenskap där vi ser varandra som jämlikar och hjälper andra.

Låter som diakoni...

– Kanske... Diakoni är inte ”vi starka hjälper de svaga” på ett arrogant sätt, utan ett ömsesidigt omhändertagande. Vi är alla lika trasiga och lika värdefulla. I de enklaste sammanhangen kan något stort ske – något som nästan är ett under.

Julen närmar sig och med den får vi tyvärr den starka konsumismen – trots att julen inte handlar om det! Hur kan vi som kristna frigöra oss från denna kultur och gå tillbaka till julens sanna anda?

– Vi har tappat förståelsen för vad en gåva är. En gåva är gratis, utan motprestation. Jag kommer kanske låta som en sur gubbe nu... Idag har vi beställningslistor och julklappslekar som mest handlar om att roffa åt sig. Jag blir provocerad av det. Jag önskar att vi återupptäckte gåvan – då skulle vi också se livet och varandra som gåvor. Och vi borde låta advent vara advent och jul vara jul, istället för att börja fira julen redan i november. Förr klädde vi granen den 23:e och byggde upp förväntan. Idag är vi redan trötta på julen innan julafton, och på juldagen vill vi bara plocka undan all julinredning.

Det säger något om hur djupt vi sitter fast i konsumtionssamhällets logik. Och samtidigt – vi måste balansera: barn ska inte behöva känna skuld för att de får julklappar. Det är en svår balansgång.

Vi behöver återupptäcka vikten om långsamhet och vi behöver lära oss på nytt vad en gåva är. Julen handlar om gåvor, inte presenter.

Vi lever i en tid av vetenskap. Vi har aldrig vetat så mycket om livet och universum och varit så teknologiskt avancerade. Ändå vänder sig folk till religion. Vi har till och med sett en viss ökning av inträden i Svenska kyrkan...

– Människan är religiös till sin natur. Vi söker sammanhang, annars blir vi ensamma i en mörk rymd. Samtidigt måste vi vara självkritiska – religion kan vara både gift och liv. Kyrkan bör inte fråga ”hur får vi fler medlemmar?” utan ”vad kan vi lära oss?”. Och vi måste våga vara de största religionskritikerna själva. Så det är viktigt att komma ihåg att religion inte är samma sak som tro. Och det är en viktig aspekt i denna diskussion. Jag tror att unga idag, som växer upp utan relation till kyrkan,

”Jag är politisk i bemärkelsen att jag bryr mig om samhället. Men jag vill inte placeras på någon höger- eller vänsterskala.

Tyvärr har omsorg om människor blivit en ideologisk fråga. Det är sorgligt.

Religion kan vara både gift och liv. Kyrkan bör inte fråga "hur får vi fler medlemmar?" utan "vad kan vi lära oss?". Och vi måste våga vara de största religionskritikerna själva. Så det är viktigt att komma ihåg att religion inte är samma sak som tro.”

är nyfikna – och det är en stor möjlighet för oss att arbeta med tron!

Du har flera gånger varit kritisk om maktstrukturer i kyrkan. Kan kristendomen leva utan maktstrukturer?

– Nej, inga mänskliga sammanhang kan leva helt utan struktur. Men kyrkan bär på ett tungt arv av hierarkier och patriarkala mönster som vi måste vara vaksamma på. De sitter i språket, i kulturen, i traditionen. Vi behöver bryta det, steg för steg.

Vår samtid är tuff. Det känns ofta som att vi går baklänges i utvecklingen. Hur hanterar vi allt elände i världen?

– Vi bombarderas av katastrofer och våra hjärnor är inte byggda för det. Vi behöver proportioner: göra det vi kan i vår närhet, engagera oss lokalt, och acceptera att vi inte kan stoppa alla krig eller att vi ensamma inte kan stoppa klimatförändringar. Det betyder inte att man ska ignorera globala problem eller hindra att andra ska engagera sig i diverse frågor. Jag menar bara att man måste börja i sin närmaste krets. Engagera dig i språkcaféer, föreningsliv, manifestationer – det lilla hänger ihop med det stora. Och på detta sätt kan vi tillsammans skapa större förändringar. Vi måste släppa tanken på att vi ensamma ska rädda världen.

Sinnesrobönen är klok: skilj på vad du kan och inte kan förändra.

Du blev känd genom satirteckningar. Vilka lärdomar bär du med dig från den tiden?

– Det började som en lek, men växte snabbt. Jag ville se hur jag kunde få text på en bild i en app. Först var jag antagonistisk, men insåg att det bara ökade polariseringen. Jag gillade inte det. Jag ville hellre att vi skrattar åt oss själva. Idag gör jag nästan ingen satir – allt tolkas politiskt. Jag har fått höra att jag varit en röst för många som känt

sig utan röst, och det är jag glad för. Men sociala medier har förändrat allt. Det som var kul då är ett problem idag. Polariseringen har blivit brutal. Det är svårt för satiriker i dag – allt hamnar i ett polariserat fack.

Är du rädd för att uppfattas som politisk?

– Jag är politisk! Men inte på en höger-vänsterskala! Jag är politisk i bemärkelsen att jag bryr mig om samhället. Men jag vill inte placeras på någon höger-eller vänsterskala. Tyvärr har omsorg om människor blivit en ideologisk fråga. Det är sorgligt.

Hur lever du upp till dina ord? – frågar jag med glimten i ögat.

– Jag försöker leva långsamt och enkelt, svarar Kent Wisti med ett leende. Jag försöker leva smått, jag har inga småbarn, ingen bil, ett litet socialt liv. Det är ett gott liv för mig och jag känner mig riktigt nöjd med det! Men jag lever inte upp till alla ideal – och det är okej! Vi är alla otillräckliga, det är en del av vår mänskliga natur, men i den verkligheten kan vi möta varandra med ödmjukhet.

Du jobbar idag som adjunkt för mission i Lunds stift. Kan du berätta för oss vad jobbet går ut på?

– Jag föreläser, möter människor i och utanför kyrkan, och försöker se var Gud redan verkar i världen. Mission handlar inte om att göra andra som vi, utan om att själv förändras i mötet. Jag vill skapa rörelse, inte kontroll. Det kan vara en inspirationsföreläsning i en församling, ett samtal på bokmässan eller ett digitalt möte som detta. Jag har inga ambitioner att någon ska tänka som jag – jag tycker faktiskt att det är jag som lär mig av andra, inte tvärtom.

Och denna inställning skulle jag vilja att fler skulle ha.

TEXT: JOÃO FIGUEIREDO
FOTO: KENT WISTI

julaftonsgemenskapen

Sedan många år anordnar de olika kyrkorna i Värnamo ett gemensamt julfirande och till stor del är det volontärer som gör en sådan dag möjlig. Paxat har pratat med Helén Håkansson som sedan ett par år engagerar sig i julfirandet.

Helén, vill du börja med att presentera dig, vem är du?

– Jag är född på Öland men uppvuxen i Värnamo. Under snart 40 år har jag arbetat inom barnomsorg och jag älskar fortfarande mitt jobb med alla barn jag får möta. Jag har mina rötter i Svenska kyrkan och har engagerat mig i församlingens arbete under många år. Jag tycker det är fantastiskt att vara med i olika verksamheter och finnas för andra människor, det gör att jag känner mig hemma här.

Vill du berätta lite mer om ditt ideella engagemang i Värnamo församling?

– Jag finns med i olika sammanhang och grupper, bland annat är jag kyrkvård och sjunger i kyrkokören. Men något jag särskilt uppskattar är att vara i församlingens tält under Värnamodagarna och finnas med på julaftonsgemenskapen. Jag engagerar mig för att jag tror att av det lilla jag gör kan det bli något stort. Givetvis får man också tillbaka otroligt mycket, både av gemenskap och att man ser att det jag gör har betydelse för någon annan.

Vill du dela med dig av några erfarenheter som haft särskild betydelse för dig?

– Svaret är enkelt, det är att jag får träffa människor. Kören är rolig på sitt sätt men det är möten med människor som jag tycker är det bästa! Jag tror att vi måste värna de mötesplatser vi har för att skingra den ensamhet som finns i vårt samhälle. Jag vill också framhålla Hela människan som är ett ekumeniskt samarbete i Värnamo. En

plats för människor som är i behov av stöd på olika sätt. Saker som händer där tror jag blir till ringar på vattnet. Och jag hoppas att folk känner, när de ser det arbete som finns, att där vill jag också vara med.

På tal om ekumeniska samarbeten, varje år ordnas ett ekumeniskt julfirande tillsammans med alla kyrkorna i stan under namnet Julaftonsgemenskapen. Där har du funnits med som volontär under några år. Vill du berätta vad det är och vad det är som gör att du vill finnas med där?

– Alla kyrkorna i stan ordnar tillsammans ett julfirande. På julafton är alla som önskar välkomna att äta julmat, få underhållning och dela gemenskap kring borden. För barnen finns det julklappar och firandet avslutas med en julbön. Alla är välkomna för att fira jul tillsammans och man får komma precis som man är. Huvudansvaret växlar mellan de olika kyrkorna och i år är det Arken som huserar julfirandet. Men tillsammans hjälps vi åt från de olika kyrkorna att planera och genomföra dagen.

I samband med att det skedde en del förändringar i mitt liv började jag att engagera mig i detta. Jag tycker det är så roligt att vara med och hela idén är helt fantastisk. Och så ger det en gemenskap för alla som är med och hjälper till.

Vad kan man som volontär hjälpa till med vid detta julfirande?

– På julafton hjälps man åt under arbetspass som man får anmäla sig till. Då är man med och förbereder och gör

i ordning mat och fika, dukar och diskar och finns till hands i gemenskapen bland gästerna som kommer. Vid förra årets julaftonsgemenskap var vi med gäster och volontärer runt hundra personer. Alla dessa möten, det är fantastiskt!

Att bidra med sitt engagemang kan ju som du beskriver ge ringar på vattnet. Men det kan också bidra med att skapa mening för sig själv. Vad tänker du om det?

– Jag är uppvuxen i ett hem där det var viktigt att man engagerade sig och har sedan dess förstått att det ger så otroligt mycket tillbaka. De jag får möta kanske inte säger det men man ser det ofta, att mötet med en annan människa har stor betydelse. Och så tror jag verkligen att det är.

Är du intresserad av att vara med och hjälpa till under julafton eller i någon av församlingens andra verksamheter?

Varmt välkommen att höra av dig till oss.

TEXT OCH FOTO: ELIN ANDERL

Vi tror att de allra flesta svenskar har en fin relation till naturen på något sätt. En förväntan att det ska finnas bra badplatser, trevliga vandringsleder, storslagna vyer, ängar, betesmark, möjlighet till svamp- och bärplockning eller tillgång till en lummig stadspark.

Naturen är bra på att ordna allt det där på egen hand om den bara får rätt förutsättningar och det är just det där med förutsättningarna som vi behöver jobba lite extra med. Vi, alltså alla som kan.

Under perioden då covid 19 härjade som värst, visade det sig att vi svenskar kunde ändra våra vanor radikalt. Utlandsresorna minskade samtidigt som naturutflykterna i lokalområdena ökade. Känslan för naturen och medmänniskorna stärktes. Ett hopp tändes om att en varaktig förändring hade inletts.

Idag är vi tillbaka i samma vanor som innan 2020, men vi vet att det gjorde skillnad då och vi vet att vi kan förändra hur vi agerar.

Du som läser detta kanske längtar efter att kunna ge rätt förutsättningar för naturen, men vet inte hur eller orkar inte kämpa ensam. Här kommer några tips som kanske kan hjälpa:

- Läs om goda klimatnyheter i tidningar eller på nätet. Det finns och det ger hopp.
- Leta upp sammanhang som handlar om miljöarbete. Det finns t.ex. skräpplockardagar, pilgrimsvandringar, naturskyddsföreningen och Earth Hour.
- Sök dig till andra som också vill göra något gott för naturen.
- Bena ut vad det är som du faktiskt kan påverka och försök att släppa taget om det andra.
- Gör saker. Även om det bara är små saker. Plocka upp skräp som du hittar. Handla åt en granne. Bli glad för ovärdade gräsmattor.

Det är meningsfullt med miljöarbete. Vi vet ju att vi kan få saker att hända om vi jobbar på det tillsammans.

Ett stort antal anställda och förtroendevalda i Växjö stift deltog i oktober på Biskopens dag om klimatet. På bilden ses Isabelle McAllister, Biskop Fredrik och Martin Hedberg i samtal kring klimatet. Martin Hedberg poängterade att det viktigaste för en enskild individ att göra i detta är att sluta vara enskild och istället börja samarbeta med andra.

MENINGSFULLT MED MILJÖARBETE

TEXT: MILJÖGRUPPEN
FOTO: JENNY ARVIDSSON

BÖNER

MORGONBÖN

Måndag-fredag 09.00

Vi firar morgonbön i Värnamo kyrka. Sänds även digitalt via Facebook och Youtube.

BÖNESAMLING

Torsdagar kl 17 i Värnamo församlingshem.

MÄSSA/GUDSTJÄNST

TISDAG

Morgonbön med efterföljande mässa i Värnamo kyrka 09.00. Efteråt finns det möjlighet att äta en enkel frukost i Värnamo församlingshem.

ONSDAG

Mässa i Värnamo kyrka 18.00, följt av bibelsamtal i Rättvist café.

TORSdag

RefleXmässa i S:t Johannes 18.00. Några gånger per termin, se våra kanaler för exakta datum.

SÖNDAG

Mässa i S:t Johannes kyrka 10.00. Söndagsskolan jämnaveckor. Högmässa i Värnamo kyrka 11.00 – sänds även digitalt. Mässa/gudstjänst i Fryele eller Nydala 16.00. Kvällsgudstjänst/konsert i Värnamo kyrka 18.00

MUSIKGUDSTJÄNSTER/ KONSERTER

Söndag 7 december 18.00

Adventskonsert med Evelina Nilsson, Andreas Westberg och Anton Lundström.

Fri entré. Ingen biljettbokning!

Torsdag 18 december 18.00 och 19.30

”Vi sjunger in julen” i Värnamo kyrka tillsammans med församlingens körer och Kulturskolans kammarorkester. Insläpp från 17.40 och 19.10.

Fri entré! Ingen biljettbokning!

Fredag 19 december 19.30 (insläpp 19.00)

Julkonsert i Nydala klosterkyrka med Värnamo Kammarkör under ledning av Marianne Gärdesmed.

Fri entré! Ingen biljettbokning!

Lunchmusik

Onsdagar 12.05 i Värnamo kyrka. Lunchmusiken startar säsongen den 11 februari.

MÖTESPLATSER

PROMENADGRUPP

Måndagar 14.00. Promenadgrupp som går runt Prostsjön. Samling vid parkeringen mellan Prostgården och Norra kyrkogården.

PROSTGÅRDEN

Öppen Gård

Måndag kl. 10–15.30
Tisdag kl. 16–18.15

Välkommen till Prostgårdens stilla och rofyllda miljö. Det finns enkelt fika att köpa. Slå dig ner i biblioteket med en bok eller för en stilla stund i kapellet. Middag- och kvällsbön.

ÖPPET HUS

Onsdagar 14.00 jämna veckor i S:t Johannes kyrka. Gemenskap och olika programinslag.

Det finns möjlighet att köpa fika till självkostnadspris. Den 11 december är sista träffen innan juluppehållet. Startar igen den 4 februari.

MÖTESPLATS FRYELE

Fredagar 10–12 i Fryele församlingshem finns det möjlighet till gemenskap och fika. Den 12 december är sista träffen innan juluppehållet. Startar igen den 16 januari 2026.

SOPPLUNCH

Sista torsdagen i varje månad, med start den 26 februari bjuder vi in till sopplunch i Värnamo församlingshem. Vi inleder lunchen med en andakt.

Soppa, hembakat bröd, kaffe och kaka, allt det för 70 kronor. Överskottet går till välgörande ändamål.

JULVANDRING

Onsdag 10 december 16.00–18.00.

Välkommen till en upplevelsevandring genom vad som hände den allra första julen!

Du får möta värdshusvärden vars ställe är helt fullbokat, herdarna som plötsligt hör änglasång, en elak kung och förhoppningsvis Josef, Maria och deras nyfödde son.

Vi startar grupper var 5 min mellan 16 och 18, promenaden runt Värnamo kyrkan tar ca 30 min och är utomhus det mesta.

Veckomässan i Värnamo kyrka är framflyttad till 19.00 denna kväll och bibelsamtalet är inställt.

SAMTAL/FÖRDJUPNING

BIBELSAMTAL

Onsdagar 18.45 efter veckomässan i Värnamo kyrka samlas vi i Rättvist butik och café för samtal.

En samtalsgrupp där samtalet utgår från den vecka i kyrkoåret vi befinner oss i – tro och liv, texter och traditioner. Gruppen är både för den som känner sig nu i kyrkans värld och dig som varit med ett tag. Enkelt fika går att köpa.

OCH MYCKET MER!

TRYCKSAKER, HEMSIDA OCH KONTAKTUPPGIFTER

Du kan alltid läsa mer om våra aktiviteter och verksamheter och hitta våra kontaktuppgifter på:

På gång-folder
Veckoblad
Sociala medier
Webb: svenskakyrkan.se/varnamo.

Där hittar du bland annat information om:

- uppdaterad information om aktiviteter
- barn- och ungdomsverksamhet
- enskilda samtal
- Pelarsalen
- Rättvist café & secondhand
- och mycket mer.

En del kultur- och musikarrangemang ordnas i samarbete med SENSUS.

Med reservation för ändringar. Mer information om våra aktiviteter kan du läsa om på vår hemsida, sociala medier och i På gång-foldern som finns att hämta i våra kyrkor.

Följ oss på våra sociala medier eller håll utkik på svenskakyrkan.se/varnamo för uppdaterad information.

Du kan också prenumerera på vår Youtube kanal – @vmoforsamling för livesändningar.

FRÅN DRÖM TILL VERKLIGHET FÖR EN BÄTTRE FRAMTID

Var med och förändra situationen för hundra barn i Rugombo. Var med och bygg ett barnhem och en skola!

KÖP SAKINA NTIBANYITESHA BÖCKER!

Du kan också köpa Sakinas böcker som finns till salu på Rättvist Café, Secondhand och Butik. Pengarna går oavkortat till Home Maman Sakina.

SWISHA
DIN GÅVA TILL

**HOME MAMAN
SAKINA**
123 522 25 59

rättvist café • secondhand

Våra öppettider är: Tisdag–fredag kl. 11.00–17.00

Café & second hand, Storgatan 41

Vi strävar efter att vara en mötesplats för *alla*.

rattvist.cafe.secondhand

rattvist_cafesecondhand

Sprid ljus i mörkret

I natt vaknar miljontals människor till ljudet av krig och konflikt. Swisha din gåva för fred till 900 1223.

act
Svenska kyrkan

tryggt
givande
givarverge

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

Julaftonsgemenskap i Pingstkyrkan Arken

GEMENSKAP PÅ JULAFTON kl. 13–17

Firandet inleds med julbord kl.13–14. Under eftermiddagen blir det program, kaffe och tårta och julbön.

KÖP BILJETTER fr.o.m. 25/11 t.o.m. 12/12 på Café Duvan (Arken) och Rättvist Café (Storgatan 41).

PRIS: Barn (7–15 år): 50 kr, under 7 år gratis. Vuxen: 100 KR.

Vill du hjälpa till?

Vi söker fler som vill vara med och hjälpa till under julgemenskapen. Är du en av dem? Hör av dig till Ulrika Peterson, tel: 0370-30 04 33 eller e-post: ulrika.peterson@svenskakyrkan.se

**Varmt välkommen önskar kyrkorna i
Värnamo!**

Du kan göra skillnad! GE BORT EN MATKASSE

Vill du vara med och bidra till att en medmänniska får mat på bordet? Du kan bidra med valfri summa.

SWISHA DITT BIDRAG TILL:
123 696 36 98 – Märk betalningen "Matkasse".

Vill du ge en gåva kontant kan du kontakta församlingsexpeditionen.

GÅVOBEVIS

Ge bort en matkasse åt någon annan som julklapp. Swisha ditt bidrag och hämta ett gåvobevis på församlingsexpedition i Värnamo församlingshem.

Perfekt gåva till någon som redan har allt!

natten går mot dag

Han hade skjutit ut båten från stranden och de andra hade hoppat i. Nu var de långt ute på sjön. Ja, vad skulle de annars ta sig till? Nu. Efteråt. Skulle de återvända till sina vanliga sysslor, till sina hem och byar igen, som om inget hade hänt? Vad var meningen med allt de varit med om? Simon, eller Simon Petrus som Jesus hade kallat honom, han hade iallafall sin båt och fisket. Det fanns något att återvända till. Och ikväll hade han sällskap ute med näten.

Det var först framåt morgonen, då de vände in mot land igen, som de såg att någon hade tänt en eld på stranden. Lågorna var inte så höga så den hade nog brunnit ett bra tag. Men det var inget som Petrus fäste sina tankar vid, han var mest trött och sliten efter att ha dragit upp tomma nät, vart än de sökt sig runt på sjön. Ingen fisk. Ingen fångst. Och nu gav de upp. Det var ingen mening med att fortsätta.

När de kom närmare stranden såg de att det stod en man vid elden. Och mannen gick ner till vattnet och ropade ut till dem: *Har ni ingen fisk? Kasta ut näten på högra sidan av båten, så får ni.*

Det blixtrade till i Petrus trötta huvud, *Vem försöker lära mig fiska??* Men det var något i mannens röst fick honom att bita ihop och följa rådet. Så de vände båten och gav

sig ut igen. Och när näten hade lagts i enligt mannens anvisningar, så blev det full aktivitet. Alla fick hjälpas åt att hålla och dra. De överfulla näten tyngde båten, för fångsten var stor. Och under arbete var det någon av vännerna som sa – *Det är Herren*. Då var det som om Petrus vaknade till. Och han hoppade ur båten för att snabbt vada in till stranden före de andra.

Elden hade nu blivit en stor glödbädd och det luktade gott. *Var det möjligt? Det luktade nygräddat bröd.* Och mannen vid elden bad att få några av fiskarna ur fångsten. När båten, näten och fångsten tagits om hand samlades de kring glödbädden.

Och mannen sa: *Kom och ät!* Och när han räckte fram brödet och den grillade fisken till dem var det ingen som kunde tala. För då förstod de att det var han. Det var han. Allt var som han sagt.

Och hälsningen de fått genom Maria från Magdala och den andra Maria, de orden kvinnorna hade burit med sig från mötet vid den tomma graven. De orden var sanna. Han hade verkligen uppstått och gått före för att möta dem i Gallileen.

(fritt efter Johannesevangeliet kapitel 21:1–12)

TEXT: KATARINA ÖSTERHOLM

NÅGON MÅSTE VÅGA

1. Någon måste våga
trotsa mörkets hot.
De, som gör det hjälper
en rädd att stå emot.

2. Någon måste orka
bära på sin kropp
smäleken och smärtan.
Då växer andras hopp.

3. Någon måste vilja
hålla fast en syn
Vänd mot löftesbågen,
som Gud har satt i skyn.

4. Genom sekler lyser
tusen vittnesbörd
Fackeltåg av visshet:
en dag vår bön är hörd.

5. Morgonstjärnan sjunger.
Vittnena Gud sänt
stämmer in i sången:
Håll ut! Det är advent.

6. Lyft ditt huvud högre.
Vintern vänds i vår.
Mellan oss och mörkret
Guds starka löften står.

7. Vilsen väntan ropar
ur vårt frusna nu:
Gud, när blir det morgon
hur länge dröjer du?

Ref.
Natten går mot dag.
Tro på ljusets makt.
Gud är ljus,
och allt skall bli
som Gud har sagt.

PSALM 835

Psalmer i 200-talet

TEXT: Olle Nivenius.

MUSIK: Per Harling

Att hitta mening i livet

JAKOB PETERSSON

ELLA BURSELL

Svenska kyrkans unga Värnamo har ordet: Ordföranden och en styrelseledamot pratar om hur de förhåller sig till tron och hur den ger dem mening i deras liv.

Jesus är den stadiga klippan som vi kan luta oss mot när livet stormar. Han beskrivs också som den gode herden som leder oss på rätt väg när vi går vilse. Gud är som en god vän som tar tag i oss och drar i oss när vi inte orkar gå upp ur sängen. Inte för att han vill oss illa utan för att han lovade oss att vara med oss varje dag och bära oss när vi inte orkar gå själva.

Min erfarenhet av att Gud drar i oss består inte av några makalösa uppenbarelser. Däremot har jag fått uppleva Gud genom många människor i min närhet och vardag. De blev då snabbt mina ljusglimtar som jag såg fram emot och ibland det som lyste upp i livets mörker.

Mitt starkaste minne är inte ett enskilt minne utan snarare en liten bukett av olika små stunder som tillsammans bildar kyrkans gemenskap. Några av dessa minnen är om de vänner jag fått under tidens gång. Därför tänkte jag ta hjälp av min vän Jakob för att få ett till perspektiv på hur tron kan skapa mening bland ungdomar. Ska man sammanfatta detta så har jag fått nya vänner, en tro och en stor kärlek för formalia. Och nu över till Jakob.

Att hitta mening i livet kan vara en svår uppgift. Känslan av att det man gör inte leder någonstans eller saknar större betydelse kan ibland ta över, särskilt när man ligger vaken och grubblar in på småtimmarna. Genom tron och kyrkan kan man hitta ett sammanhang och en känsla av att livet faktiskt har ett viktigt syfte. Tron kan ge tröst när allt annat känns meningslöst och samtidigt ge den kraft man behöver för att fortsätta framåt. Den kan hjälpa en att se värde även i de små sakerna och påminna om att det man gör kan ha mening, även om man inte alltid ser det direkt.

Som ung ledare inser man hur mycket man kan påverka andra ungdomar genom att vara delaktig i konfirmationsarbetet och finnas där för människor i deras svåra stunder. Det är detta jag anser är att hitta mening i livet, något som går hand i hand med den tro jag har. På så sätt blir tron ett stöd i att förstå livet och sig själv, och ett sätt att hitta riktning när allt annat känns oklart i denna värld.

musikens mening och betydelse

För oss som kyrkomusiker är det viktigt att sången och musiken får ta vid där det talade ordet inte når in. Musiken har en förmåga att beröra oss på djupet.

Att hitta en "röd tråd" när man bestämmer psalmer, sånger och musikstycken tillsammans med prästen eller diakonen som ska leda gudstjänsten/andakten är en viktig del. Ibland när allt bara stämmer så får man en "wow-upplevelse" som man inte upplever i andra sammanhang, man känner att Gud har varit med och styrt.

Att spela vid förrättningar – dop, vigslar och begravningar – känns betydelsefullt. Då får man vara med och skapa en gudstjänst med musik som betyder särskilt mycket för de inblandade. Exempelvis vid begravningar kan man känna glädje, eller snarare tacksamhet att med toner fånga det som betytt mycket för den avlidne och dess anhöriga.

Vi har också frågat några av våra körsångare vad sången och musiken betyder för dem.

- Gemenskapen som man upplever när man sjunger tillsammans med andra.
- Glädjen och energin som man får även om man är trött när man kommer till körövningen.

➤ Känslan av trygghet och lugn.

En körsångare lyfter fram musiken som ett språk som kan tala till oss genom hela livet. Att förmedla texter och toner till den som lyssnar känns meningsfullt och viktigt. Att lyssna på andra som musicerar ger också en stor upplevelse och inspiration.

Någon uttrycker att man kan få gåshud på kroppen när man blir särskilt berörd av musik.

I svåra perioder av livet kan musiken ge tröst och vägledning. En av körsångarna uttrycker att sångerna ger en påminnelse om Guds kärlek och omsorg och en tillförsikt att Gud bär igenom de mörkaste perioderna i livet.

"Låt Kristi ord bo hos er i hela sin rikedom och med all sin vishet. Lär och vägled varandra, med psalmer, hymner och andlig sång i kraft av nåden, och sjung Guds lov i era hjärtan".

Kol: 3:16

TEXT: ANETTE WETTEBRAND
KATARINA JOHANSSON

Stämningen är god hela vägen i bussen till Stockholm. Väl framme i Filadelfia Convention Center sjuder det av liv. Röster, skratt och förväntan fyller lokalen. Sju ungdomar från Värnamo församling är på plats tillsammans med tusen andra unga från hela landet. De deltar i biskoparnas ungdomsmöte, där tro, framtid och gemenskap står i centrum.

Mötet har en särskild ton. Biskoparna uppmärksammar nämligen det ekumeniska året, som Sveriges kristna råd har tagit initiativ till. Samtalet om enhet, respekt och samarbete mellan kyrkor lyfts.

Tid för Guds fred

TEXT OCH FOTO: MADELÉN JOHANSSON

En vision som började för över hundra år sedan

Redan i början av 1900-talet arbetade ärkebiskop Nathan Söderblom för att samla kyrkor över nations- och samfundsgränser. Han var övertygad om att kyrkan, för att vara trovärdig i världen, måste visa att enhet är möjlig även mitt i olikheterna.

Söderblom var en brobyggare, en teolog och fredsivrare som såg ekumeniken som ett sätt att leva ut evangeliet. 1925 tog han initiativ till en stor ekumenisk konferens i Stockholm, som lade grunden för den moderna ekumeniska rörelsen. Mötet blev en viktig startpunkt för kyrkorna att tillsammans arbeta för social rättvisa och fred.

I år, hundra år senare, har Sveriges kristna råd utsett år 2025 till Ekumeniska året och olika ekumeniska aktiviteter har genomförts. Höjdpunkten var den ekumeniska veckan i Stockholm i augusti. Temat för både det ekumeniska året och den ekumeniska veckan har varit "Tid för Guds fred". Det är en fråga som är högaktuell i vår tid och det ligger dessutom i den kristna kyrkans uppdrag att verka för fred.

Ekumenik i vardagen

För många handlar ekumenik inte längre bara om teologiska samtal mellan kyrkoledare. Det är något som syns i vardagen, i samarbete, omsorg och gemensamma insatser för människor. I Värnamo finns flera exempel på detta. Det märks till exempel i Hela människan, kyrkornas gemensamma sociala arbete, men också i ekumeniska gudstjänster, den ekumeniska konfadagen, Sjukhuskyrkan och mycket annat.

"Ekumenik är viktigt! Ungdomar är en större del av kyrkan än vad man trodde" /Ella

När ungdomarna från Värnamo församling berättar om sina upplevelser från biskoparnas ungdomsmöte återkommer temat gemenskap, glädje och fördjupning. Det var ett tillfälle att få mötas över stifts- församlings- och samfundsgränser för att fördjupa tron och dela det kristna hoppet.

"Det som förenar är större än det som skiljer oss åt" /Påve Leo XIV.

Det var också något Nathan Söderblom själv betonade. Enheten mellan kyrkor handlar inte om att alla ska tycka eller tro exakt likadant, utan om att vi, mitt i olikheterna, kan känna igen varandra som syskon i tron.

En rörelse som fortsätter

Det ekumeniska året handlar inte bara om att blicka bakåt, utan om att låta visionen leva vidare. När sammanhållningen i världen sätts på prov vill vi svara på Jesu kallelse att vi ska älska varandra (Joh 13:34-35) och göra allt vi kan för att de platser vi finns på ska blomstra (Jer 29:7).

Andreaskretsen

Varje onsdag, udda veckor, kl. 14.30 träffas Andreaskretsen i Värnamo församlingshem och har trevligt tillsammans.

Att få träffas, prata, fika och handarbete tillsammans, det är något som ger mening och glädje i livet.

Som Kerstin Andersson sa: *”Dessa onsdagar är något att se fram emot!”.*

Just nu har man samlat ihop de koftor, mössor, halsdukar och babyfiltar som blivit stickade under våren och sommaren, och det är en stor samling av vackra och välarbetade alster. Tänk att man kan få så vackra plagg också av de där udda garnnystanen som blivit över vid andra stickprojekt. Här använder man upp allt man får och har.

Det som stickats kommer att skänkas till Ukraina insamlingen som pågår för att stötta det krigsdrabbade landet.

Syföreningar har som tradition varit en viktig del av Svenska kyrkans församlingsarbete. Man har samlat in mycket pengar under åren och givit stöd till många olika verksamheter. Som exempel kan nämnas att

Andreaskretsen har skänkt en ikon till Värnamo kyrka och en dopklänning, som nyblivna föräldrar kan låna inför barndop. Vid varje träff ger, den som vill, ett bidrag till Den gode herdens skola i Jerusalem.

Som Eva Claesson uttrycker det: *Att få hjälpa någon annan, det mår man också bra av själv.*

Välkommen att vara med i detta glada gäng.

Har du garn som du inte behöver, lämna gärna in det till Andreaskretsen så gör det något fint av det.

Har du några frågor, kontakta gärna Kerstin Gustavsson 073-9255199.

TEXT: KATARINA ÖSTERHOLM
FOTO: JOÃO FIGUEIREDO

Andreaskretsen nuvarande medlemmar (från vänster):
Eva Claesson, Kerstin Andersson, Iris Gustavsson, Ingrid Ahlman och Kerstin Gustavsson.

Stjärnljus och vintertoner 7 december

Välkommen till en stämningsfull adventskonsert fylld av ljus, musik och förväntan inför julen. Tradition möter nutid när visor, countrytoner och klassiska melodier vävs samman i harmoniska klanger. Adventskonsert med Evelina Nilsson, Andreas Westberg och Anton Lundström.

VÄRNAMO KYRKA 18.00

Vi sjunger in julen 18 december

Välkommen att sjunga in julen tillsammans med församlingens körer och Kulturskolans kammarorkester. Konserten framförs vid två tidpunkter under kvällen.

VÄRNAMO KYRKA 18.00 & 19.30 (Insläpp 17.40 och 19.10)

Julkonsert 19 december

Återigen har vi förmånen att få lyssna till Värnamo kammarkörs traditionella julkonsert under ledning av Marianne Gärdesmed. Musiker: Jonas Tedenstad och Adan Brown.

NYDALA KLOSTERKYRKA 19.30 (Insläpp från 19.00)

Fri entré och ingen biljettbokning på alla konserter.

Kyrkogårdsförvaltningen *informerar*

Textifyllning

Om färgen i texten behöver bättras på gravstenen kan kyrkogårdsförvaltningen hjälpa till med under vinterhalvåret. Vi kan både förgylla med bladguld och fylla i med färg. Vi kan även fylla i med guldfärg vilket är ett billigare alternativ än bladguld. Hör av dig för offert. I kostnaden ingår både färg och arbete.

Gravlyktor

Sätt gärna namn på gravlyktan så att vi vet var den hör hemma. Under sommaren brukar vi flytta bort kvarlämnade lyktor från askgravplatsen för att alla blommor ska få plats och ibland hittar vi lyktor på oväntade ställen. Då är det bra om den gravsattes namn och årtal står någonstans på lyktan.

Försiktighet med glas

Vår personal plockar bort trasiga glasföremål så snart de upptäcks. Detta gäller även lyktor där glaset gått sönder. Det är för att minimera skaderisken för såväl besökare som personal. Undvik glasföremål så långt det är möjligt så hjälps vi alla åt att hålla krossat glas borta från planteringsytorna.

Återkoppling öppet hus

Under året har vi bjudit in till Öppet Hus på kyrkogårdsförvaltningen i maj och en träff både i Nydala och Fryele i september. Vi vill tacka för alla goda idéer och bra frågor som vi fått i samband med detta! Många fina möten! Vi hoppas att det kan bli något som sker varje år framöver.

Lite kort om olika gravskick

Det är inte så enkelt att hålla isär begreppen kring de olika gravskick som finns idag. Inom kyrkogårdsförvaltningen i Värnamo, Nydala och Fryele finns fyra olika gravskick.

1. **Kistgravplats**, där det går att gravsätta både med kista och med urna.
2. **Urngravplats**, där det enbart går att gravsätta med någon typ av urna. Vid dessa båda gravskick är det 25 års gravrättstid som standard och gravrättsinnehavaren ansvarar för gravskötsel (som ju går att köpa av oss) och t.ex. gravsten.
3. **Askgravplats**, där det enbart går att gravsätta med någon typ av urna, i vissa fall enbart påsurna. Här är det 25 års gravrättstid, men kyrkogårdsförvaltningen bestämmer kring skötseln och namnskylten. Det finns en plats för smyckning i vas.
4. **Minneslund**, där askan som är i en skyddspåse grävs ner utan att anhöriga får vara med. Här finns det ingen namnskylt, men en gemensam plats för smyckning i vas.

TEXT: JENNY ARVIDSSON
FOTO: MAGNUS MILD

Nydala kyrkogård i vinterskrud december 2024

EXPEDITIONEN HAR ÖPPET

10.00–12.00 mån–tis, tors–fre.

Kyrkogatan 17, Församlingshemmet

Kapellgatan 3, Kyrkogårdsförvaltningen

Telefon: 0370–30 04 70

E-post: varnamo.kyrkogard@svenskakyrkan.se

				JESUS DÖPTES I VILKEN FLOD?	SMÄRTA RUNDA	TRÄD VAXBLEK	BERÖM	OSKRIVET BLAD MED TABULA	BLEV 930 ÅR	
				TRIXA MED BOLLAR						
				VIMMEL- KANTIG						
						FINT VARUHUUS	KAN DET KATT			
				BELÄG- NING MULLER		NICKE NYFIKEN	ASÅTARE VÄL AVVÄGT			
				FÄSTE GRÖN- OMRÅDE					MATT 2:11 GULD, RÖKELSE OCH	
		3,14 SIGNIFI- KANS		VÄG- BRYTARE		GE UTSLAG				
	PAPPERS- HÖGAR	KUBMA- TERIAL	GULD- MAKARE KAN HÅ ANDA	HÖG- FJÄLLS- OMRÅDE	VINYLS- SKIVA	KASTBY	HUNGRIG SOM EN	TÖRSTIG GEN- GÅNGARE		
									FÖRE EURO I ITALIEN	
					TRÄ- VÄGG				SYNS VILSEN RIKTNING	
VEGETA- TION		KUFISK FORS- SMED			ELLER SENARE	PEPITA- MÖN- STRAD			SILVER	
SAKNAR INNE- HÅLL			BÄR PÅ ARV	MJUK HUVUD- SAK	FÄGEL- LÄT			VARA PÅ BENEN	HÄRM- APA	
				RUM FÖR HUNGRIG TA ETT FELSTEG		PLAGG- DEL ARBETAR PÅ BYRÅ		BERG- MATE- RIAL	PRO- NOMEN VÄXT	
BUK- SMARTOR PUDEL ÄR EN			BINDER FAST FRANSK VÄN					KOL- PARTIK- LAR	FRÅGA EFTER	
KÄR- LEKS- FULLT	STOR FOLK- SAMLING	GARNI- TYR VIRVEL- STORM						RELIGION HÄRT SKAL		
		ÄTER DANSKAR LYCKAS MED			ÄR DET VÄL BRA ATT VARA I	ETT AV TVÅ SAKRAMENT I SVENSKA KYRKAN			MARAI'S HITTAR DU I	
SKRIFT- SAMLIN- GEN					STYR- HUUL	BLEV BORT- GLÖMD			FLOD FOT- BOLLS- LEGEND	
HIMLA- KROPP			ETT LITET BRÄK	GERSHWIN SKYNDÄ IVÄG				ÖVERSTA SKIKT	ETT BESTÅR ALLTID AV TVÅ	
UMAMI ÄR EN			ASTRID- SYSTEM RYMD- VARELSE			KÄNSLO- LÄGE BRUTAL				
					MUN- HUGGAS			SPÅNADS- VÄXT		
ÄNGEL SOM VISADE SIG FÖR MARIA	FÖR- SVAGAS				GRÅT			PÄRNU- BO		

Korsordsmakare: Hanna Fredholm

G R A T I S

VINTERKRYSS

Tack till alla korsordslösare som skickade in sina svar på det senaste korsordet. Vi gratulerar vinnarna:

**Thomas Johansson, Lina Park,
Christine Bennedahl**

Rätt svar i nr 3, 2025:

I Guds tystnad får jag vara

Lös korsordet och skicka in meningen du får fram i de färgade rutorna. Kom ihåg att ange din adress så att vi kan skicka eventuell vinst.

Sänd in lösningen till:

Svenska kyrkan, Box 624, 331 26 Värnamo

...eller mejla lösningen till:

varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se

**SKICKA DITT
SVAR SENAST DEN
11 JANUARI!**

Tre vinnare får var sitt
presentkort på 100 kr i
Rättvist butik och café.

**Svenska
kyrkan**

@vmoforsamling

@svkvarnamo